

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

RECOMANDĂRI

CONSILIU

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 28 iunie 2011

privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2011/C 191/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
în special articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Termenul părăsire timpurie a școlii este utilizat în legătură cu cei care părăsesc sistemul de educație și formare la nivelul educației secundare sau înainte de acest nivel și care nu mai sunt integrați în sistemul de educație și formare.
- (2) Reducerea părăsirii timpurii a școlii este esențială pentru atingerea unei serii de obiective-cheie ale Strategiei Europa 2020. Reducerea părăsirii timpurii a școlii răspunde atât obiectivului de „creștere inteligentă”, îmbunătățind nivelurile de educație și formare profesională, cât și obiectivului de „creștere favorabilă incluziunii”, prin abordarea unuia dintre cei mai importanți factori de risc pentru șomaj, sărăcie și excluziune socială. Prin urmare, unul dintre obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020 este acela de a reduce rata părăsirii timpurii a școlii, care se ridică la 14,4 % în 2009, la mai puțin de 10 % până în anul 2020. Statele membre s-au angajat să fixeze obiective naționale ținând cont de situația lor de plecare și de contextul național.
- (3) Orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre, conținute în Decizia 2010/707/UE a Consiliului⁽¹⁾, pentru punerea în aplicare a Strategiei

Europa 2020 invită statele membre să întreprindă toate eforturile necesare pentru a preveni părăsirea timpurie a școlii.

- (4) Inițiativa emblematică Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale stabilește un cadru de acțiune pentru asigurarea coeziunii sociale și teritoriale, cu un accent special pe ieșirea din cercul vicios al dezavantajării și intensificarea acțiunilor preventive. Aceasta abordează obiectivul principal al Strategiei Europa 2020, care vizează să scoată din sărăcie și excluziune socială cel puțin 20 de milioane de persoane pe parcursul următorului deceniu.
- (5) Obiectivul inițiativei emblematică din cadrul Strategiei Europa 2020, Tineretul în mișcare, este de a „consolida performanța și atractivitatea internațională a instituțiilor de învățământ superior din Europa, de a spori nivelul general de calitate, la toate nivelurile de educație și formare profesională, în UE, combinând atât excelența, cât și echitatea, prin promovarea mobilității studenților și a celor care urmează un curs de formare, precum și de a îmbunătăți situația încadrării în muncă a tinerilor”.
- (6) Concluziile Consiliului din 5 și 6 mai 2003 privind nivelurile de referință pentru performanțele medii europene în educație și formare (criterii de referință) au indicat că ar fi trebuit să se ajungă până în 2010 la un procentaj de sub 10 % al tinerilor care părăsesc timpuriu școala, definind categoria de tineri care părăsesc timpuriu școala drept persoane cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, care sunt doar absolvenți ai învățământului secundar inferior sau ai unei forme de învățământ inferior și care nu mai sunt înscriși în sistemul de educație sau formare profesională. Criteriul de referință nu a fost atins. În prezent, un tânăr din șapte părăsește educația și formarea profesională înainte de a absolvi ciclul de învățământ secundar superior.

⁽¹⁾ JO L 308, 24.11.2010, p. 46.

- (7) Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind noi competențe pentru noi locuri de muncă⁽¹⁾ a subliniat necesitatea de a ridica nivelurile generale de competențe și de a acorda prioritate educației și formării profesionale ale persoanelor expuse riscului de excludere economică și socială, în special ale persoanelor care părăsesc timpuriu școala. Rezoluția a subliniat necesitatea de a oferi persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă orientare profesională și planuri de formare personalizate și de a dezvolta validarea rezultatelor învățării obținute prin învățarea formală, informală și nonformală.
- (8) În Concluziile Consiliului din 22 mai 2008 privind învățarea în rândul adulților se recunoaște rolul pe care aceasta îl joacă în combaterea părăsirii timpurii a școlii prin oferirea unei a doua șanse persoanelor ajunse la vârsta adultă fără a deține o calificare, punând în special accentul pe competențele de bază, competențele IT și învățarea limbilor străine.
- (9) În Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”), Consiliul a convenit că, până în 2020, proporția persoanelor care părăsesc timpuriu educația și formarea profesională ar trebui să fie sub 10 %.
- (10) În Concluziile Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind educația copiilor proveniți din familii de migranți, s-a observat faptul că, deși un număr mare de copii proveniți din familii de migranți urmează cu succes sistemul educațional, există, în general, o probabilitate mai mare ca elevii proveniți din familii de migranți să părăsească timpuriu școala. În cazul migranților, rata medie de părăsire timpurie a școlii în Uniune este de două ori mai mare în comparație cu rata de părăsire timpurie a școlii de către elevii autohtoni. Datele disponibile indică faptul că părăsirea timpurie a școlii este chiar mai ridicată în rândul populației rome.
- (11) În Concluziile sale din mai 2010 privind dimensiunea socială a educației și formării profesionale, Consiliul a convenit că prevenirea cu succes a părăsirii timpurii a școlii impune o mai bună cunoaștere a grupurilor care sunt expuse acestui risc la nivel local, regional și național, precum și a sistemelor care permit identificarea din timp a tinerilor care prezintă acest risc; Consiliul a conchis că ar trebui puse în aplicare strategii cuprinzătoare și transversale, care să furnizeze o serie de politici sistemice și la nivelul unităților de învățământ, vizând diferiți factori care duc la părăsirea timpurie a școlii.
- (12) Cauzele părăsirii timpurii a școlii sunt foarte diferite de la o țară la alta și, de asemenea, în interiorul regiunilor. Este necesară ajustarea politicilor care vizează reducerea părăsirii timpurii a școlii la situațiile specifice unei zone locale, regiuni sau țări; nu există o soluție unică pentru toate statele membre.
- (13) În ciuda diferențelor dintre țări și regiuni, există dovezi concludente în toate statele membre că grupurile dezavantajate și vulnerabile sunt mai afectate. În plus, tinerii

cu cerințe educaționale speciale sunt suprareprezențați în rândul persoanelor care părăsesc timpuriu educația și formarea profesională. Pe lângă faptul că părăsirea timpurie a școlii are ca urmare un dezavantaj social, aceasta perpetuează riscul excluderii sociale.

- (14) Un cadru european pentru politici cuprinzătoare privind părăsirea timpurie a școlii poate ajuta statele membre să reexamineze politicile existente, să își elaboreze programele naționale de reformă în temeiul Strategiei Europa 2020 și să pună în aplicare strategii cu un impact ridicat și cu un raport optim între costuri și beneficii, respectând totodată pe deplin principiul subsidiarității. Acest cadru poate, de asemenea, furniza o bază de colaborare prin intermediul metodei deschise de cooperare și un element de referință pentru utilizarea instrumentelor de finanțare ale Uniunii.
- (15) Reformele în educație au nevoie de timp pentru a produce efecte. Pentru a realiza o reducere a ratelor de părăsire timpurie a școlii în următorul deceniu și pentru a atinge obiectivul Strategiei Europa 2020, este necesară punerea în aplicare cât mai curând posibil a unor strategii cuprinzătoare și transversale privind părăsirea timpurie a școlii,

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE:

Să recurgă la cadrul stabilit în anexa la prezenta recomandare, conform contextului național, astfel încât:

1. să identifice principalii factori care conduc la părăsirea timpurie a școlii și să monitorizeze caracteristicile acestui fenomen la nivel național, regional și local ca o bază pentru elaborarea de politici precise și eficiente, fondate pe elemente concrete;
2. să asigure instituirea, până la sfârșitul lui 2012, a unor strategii cuprinzătoare privind părăsirea timpurie a școlii și punerea lor în aplicare în conformitate cu prioritățile naționale și obiectivele Strategiei Europa 2020. Strategiile cuprinzătoare includ măsuri de prevenire, măsuri de intervenție și măsuri compensatorii, acestea din urmă vizând reluarea procesului de educație de către persoanele care l-au părăsit timpuriu;
3. să se asigure că aceste strategii includ măsuri adecvate grupurilor care prezintă un risc crescut de părăsire timpurie a școlii în statul membru în cauză, cum ar fi copiii din grupurile dezavantajate pe plan socioeconomic, copiii proveniți din familii de migranți sau de romi sau copiii cu cerințe educaționale speciale;
4. să se asigure că aceste strategii abordează într-un mod coerent atât educația generală și învățământul profesional și tehnic, cât și provocările specifice fiecăreia dintre cele două categorii;
5. să integreze măsuri care sprijină reducerea ratelor de părăsire timpurie a școlii în politicile relevante care vizează copiii și tinerii și să coordoneze activități între diferitele sectoare de politică;

⁽¹⁾ JO C 290, 4.12.2007, p. 1.

6. recunoscând rolul-cheie jucat de cadrele didactice, de directorii de școli și de alte tipuri de personal didactic, să asigure implicarea tuturor părților interesate relevante în aceste măsuri și activități în vederea asistării persoanelor expuse riscului de părăsire timpurie a școlii, inclusiv a persoanelor care au părăsit deja școala,

INVITĂ COMISIA:

1. să contribuie, în cadrul ET 2020, la eforturile statelor membre, monitorizând evoluțiile la diverse niveluri de educație în ansamblul statelor membre pentru a identifica tendințele;
2. să sprijine strategiile statelor membre prin schimbul de experiență și de bune practici și să faciliteze o învățare reciprocă eficace, crearea de rețele și experimentarea prin intermediul abordărilor inovatoare între statele membre în ceea ce privește măsurile care vizează reducerea părăsirii timpurii a școlii și îmbunătățirea rezultatelor școlare ale copiilor proveniți din grupuri expuse riscului de părăsire timpurie a școlii;
3. să integreze măsurile care susțin reducerea ratelor de părăsire timpurie a școlii în toate acțiunile relevante ale Uniunii care vizează copiii și adulții tineri;

4. să sprijine elaborarea de politici eficiente de combatere a părăsirii timpurii a școlii prin lansarea de studii și cercetări comparative și să încurajeze cooperarea între statele membre în acest domeniu;

5. să garanteze că, în cooperare cu statele membre și fără a aduce atingere negocierilor privind viitorul cadru financiar, programele Uniunii în domeniul învățării pe tot parcursul vieții, al tineretului și al cercetării, precum și fondurile structurale europene sprijină și contribuie la punerea în aplicare a strategiilor statelor membre privind părăsirea timpurie a școlii;

6. să prezinte rapoarte periodice privind progresele înregistrate în direcția obiectivului Strategiei Europa 2020 și punerea în aplicare a strategiilor statelor membre privind părăsirea timpurie a școlii prin intermediul Analizei anuale a creșterii și în cadrul mecanismelor de raportare din ET 2020.

Adoptată la Luxemburg, 28 iunie 2011.

Pentru Consiliu
Președintele
FAZEKAS S.

ANEXĂ

UN CADRU PENTRU POLITICILE CUPRINZĂTOARE DE REDUCERE A PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII

Strategiile privind părăsirea timpurie a școlii ar trebui să fie bazate pe o analiză efectuată la nivel național, regional și local a condițiilor care se află la originea acestui fenomen, dat fiind că ratele medii ascund adesea mari diferențe între regiuni sau țări. Persoanele care părăsesc timpuriu școala constituie un grup eterogen, iar motivațiile individuale de părăsire prematură a sistemului educațional sunt foarte diferite. Contextul familial și condițiile socioeconomice de mai mare anvergură, cum ar fi atractivitatea pieței muncii, constituie factori importanți. Impactul lor depinde de structura sistemului de educație și formare profesională, de posibilitățile de învățare puse la dispoziție, precum și de mediul de învățare. Coordonarea politicilor care abordează bunăstarea copiilor și a tinerilor, securitatea socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și perspectivele profesionale joacă un rol important în reducerea părăsirii timpurii a școlii.

1. Identificarea principalilor factori și monitorizare

Procesul de părăsire timpurie a școlii are cauze complexe și variate, dar acestea sunt adesea legate de un dezavantaj socioeconomic, de medii cu nivel scăzut de educație, de o distanțare față de educație și formarea profesională sau de rezultate școlare mediocre în acest context, de atracția pieței muncii și/sau de o combinație de probleme sociale, emoționale și educative care expun persoanele respective riscului de părăsire timpurie a școlii.

Trebuie să se țină seama de tipul de educație în care sunt înscriși elevii. În anumite state membre, elevii care au întâmpinat dificultăți în învățământul general se orientează adesea spre învățământul profesional și tehnic („VET”). În astfel de cazuri, școlile profesionale și tehnice se confruntă cu o responsabilitate și o provocare specială în materie de reducere a părăsirii timpurii a școlii. Politicile bazate pe elemente concrete necesită acordarea unei atenții deosebite rezultatelor în funcție de fiecare sector de educație sau formare profesională.

Elaborarea de politici de combatere a părăsirii timpurii a școlii fondate pe elemente concrete și eficiente din punct de vedere al costurilor necesită colectarea și actualizarea datelor privind acest fenomen. Acest lucru ar trebui să favorizeze un proces de analiză la nivel local, regional și național. Aceste date pot conține informații cu privire la ratele de părăsire timpurie a școlii, tranzițiile dintre nivelurile de educație, ratele de înscriere și de absolvire a învățământului secundar superior, precum și absenteismul școlar și comportamentele de evitare a școlii.

- Colectarea de informații ar trebui să permită analizarea principalelor motive care stau la baza părăsirii timpurii a școlii în cazul diferitelor grupuri de elevi, școli, tipuri de instituții de educație și formare profesională, municipalități sau regiuni.
- Combinarea datelor privind părăsirea timpurie a școlii cu datele contextuale, precum informațiile socioeconomice, poate contribui la direcționarea măsurilor și a politicilor. Colectarea și analizarea informațiilor privind motivațiile persoanelor care părăsesc timpuriu școala, perspectivele lor în materie de ocupare a forței de muncă și de carieră pot de asemenea contribui la direcționarea măsurilor și a politicilor.
- Evaluarea eficacității și a eficienței măsurilor de politică existente care vizează reducerea părăsirii timpurii a școlii constituie o bază importantă pentru îmbunătățirea strategiilor și a programelor dedicate sporirii șanselor de reușită școlară a elevilor.

2. Cadru politic

Strategiile cuprinzătoare privind părăsirea timpurie a școlii se bazează pe o combinație de politici, pe coordonarea dintre diferitele sectoare de politică și pe integrarea măsurilor de sprijinire a reducerii părăsirii timpurii a școlii în toate politicile relevante care vizează copiii și tinerii. Pe lângă politicile educaționale care promovează sisteme școlare de înaltă calitate, este vorba în principal de politici sociale, de servicii de asistență și de politici privind ocuparea forței de muncă, tinerii, familia și integrarea. Coordonarea orizontală a diferiților actori și coordonarea verticală prin intermediul diferitelor niveluri de guvernare sunt importante în egală măsură. Strategiile privind părăsirea timpurie a școlii ar trebui să includă elementele de prevenire, intervenție și elemente compensatorii. Statele membre ar trebui să își aleagă componentele detaliate ale strategiilor lor în funcție de propria lor situație și de propriul lor context.

2.1. POLITICILE DE PREVENIRE urmăresc să reducă riscul de părăsire timpurie a școlii înainte ca problemele să înceapă. Aceste măsuri optimizează oferta de educație și formare profesională pentru a favoriza o mai bună învățare și a înlătura obstacolele din calea reușitei școlare.

Scopul acestora este de a crea din timp pentru copii o bază solidă pentru ca aceștia să își dezvolte potențialul și să se integreze în mod optim în școală. Politicile de prevenire ar putea include:

1. Oferirea unei educații și a unei îngrijiri de înaltă calitate, destinate copiilor de vârstă mică, este benefică pentru toți copiii și este în special importantă pentru cei proveniți din medii dezavantajate, inclusiv din familii de migranți și de romi. Prin aceasta se sporește bunăstarea fizică, dezvoltarea socială și emoțională, competențele lingvistice și competențele cognitive de bază. Oferta de educație și îngrijire destinată copiilor de vârstă mică ar trebui să fie de înaltă calitate, la un preț rezonabil, dotată cu personalul corespunzător și accesibilă familiilor provenind din medii dezavantajate.

Politicile de prevenire abordează organizarea sistemelor de educație și formare profesională, resursele disponibile pentru școli, disponibilitatea, permeabilitatea și flexibilitatea parcursurilor educaționale. Acestea se ocupă de asemenea de disparitatea de gen și de sprijinirea copiilor proveniți din medii dezavantajate sau având o limbă maternă diferită. Politicile de prevenire ar mai putea include:

2. Sporirea ofertei educaționale prin furnizarea unor oportunități de educație și formare profesională după vârsta la care învățământul este obligatoriu poate influența comportamentul tinerilor și al familiilor acestora și poate duce la rate ridicate de absolvire a ciclurilor de învățământ secundar superior.
 3. Promovarea unor politici active de combatere a segregării și furnizarea unui sprijin suplimentar școlilor situate în zone defavorizate sau celor care primesc un număr mare de elevi proveniți din medii dezavantajate din punct de vedere socioeconomic ajută aceste școli să își diversifice compoziția socială și să își consolideze oferta educațională. Acestea îmbunătățesc reușita școlară a elevilor proveniți din medii socioeconomice dezavantajate și reduc riscul de părăsire timpurie a școlii de către acești elevi.
 4. Sublinierea valorii diversității lingvistice și sprijinirea copiilor care au o limbă maternă diferită pentru a îmbunătăți capacitatea acestora de a folosi limba de predare și, dacă este cazul, limba maternă, precum și sprijinirea cadrelor didactice în instruirea copiilor dotați cu niveluri diferite de competente lingvistice, pot îmbunătăți rezultatele școlare ale copiilor proveniți din familii de migranți și pot reduce riscul de părăsire timpurie a școlii de către aceștia.
 5. Creșterea gradului de implicare a părinților, consolidarea cooperării lor cu școala și crearea de parteneriate între școală și părinți pot spori motivația de a învăța în rândul elevilor.
 6. Creșterea flexibilității și a permeabilității parcursului educațional, de exemplu prin modularizarea cursurilor sau printr-o alternanță între școală și muncă, este în special utilă elevilor cu rezultate școlare mai slabe și îi poate motiva să continue o educație și o formare profesională adaptate mai bine cerințelor și capacităților lor. Aceasta ajută de asemenea la abordarea motivelor de părăsire timpurie a școlii specifice fiecărui gen, cum ar fi intrarea timpurie pe piața muncii sau sarcina în rândul adolescentelor. În plus, limitarea repetenției și înlocuirea acesteia cu acest sprijin individual flexibil au fost asociate unei rate mai scăzute de părăsire timpurie a școlii.
 7. Consolidarea filierelor profesionale și tehnice de înaltă calitate și sporirea atractivității și a flexibilității acestora oferă elevilor expuși riscului alternative credibile la părăsirea timpurie a școlii. Punerea la dispoziție a unor forme de învățământ profesional și tehnic bine integrate în ansamblul sistemelor de educație și formare profesională oferă parcursuri alternative pe calea către învățământul secundar superior și învățământul terțiar.
 8. Consolidarea legăturii dintre sistemele de educație și formare profesională și sectorul ocupării forței de muncă în vederea evidențierii avantajelor absolvirii studiilor pentru viitoarea capacitate de inserție profesională. Aceasta ar putea să îmbrace forma unor stagii în medii profesionale sau a unei implicări mai mari a angajatorilor în școli și colegii.
- 2.2. Scopul POLITICILOR DE INTERVENȚIE este de a preveni părăsirea timpurie a școlii prin îmbunătățirea calității educației și formării profesionale la nivelul instituțiilor de învățământ, prin reacțiile la semnalele de avertizare timpurie și prin oferirea unui sprijin specific elevilor sau grupurilor de elevi expuși riscului de părăsire timpurie a școlii. Aceste politici abordează toate nivelurile de educație, începând de la educația și îngrijirea destinate copiilor de vârstă mică până la ciclul de învățământ secundar superior.

La nivelul școlii sau al instituției de formare, strategiile de combatere a părăsirii timpurii a școlii se înscriu într-o politică globală de dezvoltare școlară. Acestea urmăresc să creeze un mediu de învățare pozitiv, să consolideze calitatea și inovarea pedagogică, să îmbunătățească competențele cadrelor didactice pentru a face față diversității sociale și culturale și să elaboreze abordări de combatere a violenței și a comportamentelor agresive. Politicile de intervenție la nivelul școlii sau al instituției de formare ar putea include:

1. transformarea școlilor în comunități de învățare bazate pe o viziune comună a dezvoltării școlare, împărtășită de toate părțile interesate, utilizând experiența și cunoștințele tuturor și oferind un mediu deschis, stimulat și agreabil pentru a încuraja tinerii să își continue educația și formarea profesională;
2. elaborarea unor sisteme de avertizare timpurie pentru elevii expuși riscului, aceasta putând contribui la luarea de măsuri eficiente înainte ca problemele să devină manifeste, precum și înainte ca elevii să înceapă să se îndepărteze de școală, să lipsească de la școală sau să abandoneze școala;
3. crearea de rețele cu părinții și alți actori din afara școlii, precum serviciile comunității locale, organizațiile care reprezintă migranții sau comunitățile minoritare, asociațiile sportive și culturale sau angajatorii și organizațiile societății civile, ceea ce permite propunerea unor soluții globale pentru a ajuta elevii expuși riscului și facilitează accesul la un sprijin extern adus, de exemplu, de psihologi, de asistenți sociali și persoane care lucrează cu tinerii sau de servicii culturale și comunitare. Această legătură poate fi facilitată de mediatorii din comunitatea locală capabili să sprijine comunicarea și să atenueze sentimentul de neîncredere;
4. sprijinul și responsabilizarea cadrelor didactice în munca lor cu elevii expuși riscului, acestea reprezentând condiții prealabile luării unor măsuri de succes la nivelul școlii. Educația inițială a cadrelor didactice și dezvoltarea profesională continuă dedicată cadrelor didactice și directorilor de școli îi ajută pe aceștia să facă față diversității din sala de clasă, să susțină elevii proveniți din medii socioeconomice dezavantajate și să rezolve situațiile de predare dificile;

5. activitățile extrașcolare derulate după programul școlar și în afara școlii, precum și activitățile artistice, culturale și sportive acestea putând crește respectul de sine al elevilor expuși riscului și putând spori rezistența acestora în fața dificultăților întâlnite în procesul de învățare.

Politicile de intervenție la nivel individual urmăresc să furnizeze fiecărui elev expus riscului de părăsire a școlii un ansamblu de mecanisme de sprijin care pot fi adaptate cerințelor acestuia. Acestea se concentrează atât pe dezvoltarea personală pentru a mări rezistența elevilor expuși riscului, cât și pe soluționarea dificultăților concrete, care pot fi de natură socială, cognitivă sau emoțională. Politicile de intervenție la nivel individual ar putea include:

1. consilierea permite elevilor să depășească în mod individual dificultățile școlare, sociale sau personale specifice. Fie că se încadrează în abordări personalizate (consiliere), fie că fac parte din grupuri mici (meditații), elevii beneficiază de asistență specifică, adesea asigurată de personalul didactic, de membrii comunității sau de colegii lor;
 2. adaptarea predării la cerințele elevilor, consolidarea unor metode de învățare individualizate și asigurarea unui sprijin pentru elevii expuși riscului îi ajută pe aceștia să se adapteze cerințelor de educație formală și să depășească barierele create de sistemul de educație și formare profesională, putând astfel să contribuie la limitarea repetenției;
 3. consolidarea activităților de orientare și de îndrumare sprijină elevii la alegerea carierei, precum și tranzițiile în cadrul sistemului de învățământ sau tranzițiile de la sistemul de învățământ la locul de muncă. Aceasta reduce procesele decizionale deficitare bazate pe așteptări false sau pe informații insuficiente. De asemenea, ajută tinerii să facă alegeri care corespund ambițiilor lor, intereselor lor personale și talentelor lor;
 4. garantarea accesului la sprijin financiar adecvat al tinerilor ale căror circumstanțe economice pot avea drept rezultat părăsirea timpurie a sistemului de educație. În cazul în care se consideră necesar, acest sprijin ar putea fi supus unor condiții sau ar putea fi asociat unor prestații sociale.
- 2.3. Scopul POLITICILOR COMPENSATORII este să ajute persoanele care au părăsit timpuriu școala să își reia educația, propunând căi de reintegrare în sistemul de educație și formare profesională, și să obțină diplomele care le lipsesc. Politicile compensatorii ar putea include:
1. programele de educație „a doua șansă” cu rezultate pozitive, care furnizează medii de învățare ce răspund cerințelor specifice ale persoanelor care au părăsit timpuriu școala, recunosc studiile anterioare și sprijină bunăstarea acestora. Aceste programe sunt diferite de școli atât din punct de vedere al abordărilor organizaționale, cât și al celor pedagogice și sunt adesea caracterizate prin grupuri de studiu mici, printr-o predare personalizată, adaptată vârstei și inovatoare și prin parcursuri educaționale flexibile. În măsura posibilului, acestea ar trebui să fie ușor accesibile și gratuite;
 2. diferite posibilități de reintegrare în sistemul tradițional de educație și formare profesională, a căror asigurare este importantă. Clasele de tranziție care pun în mod deosebit accentul pe orientare pot servi la remedierea decalajului dintre un eșec școlar anterior și reintegrarea în sistemul tradițional de educație;
 3. recunoașterea și validarea studiilor anterioare, inclusiv a competențelor dobândite în contexte de învățare nonformale și informale, acestea îmbunătățind încrederea și respectul de sine al tinerilor și facilitează reintegrarea acestora în sistemul de educație. Aceasta îi poate motiva să își continue educația și formarea profesională, îi ajută să își identifice talentele și să facă alegeri de carieră mai bune;
 4. sprijinul individual direcționat, care include ajutor de ordin social, financiar, educațional și psihologic acordat tinerilor aflați în dificultate. Acest sprijin este important în special pentru tinerii care se află în situații de grave dificultăți sociale sau emoționale, care îi împiedică să își continue educația sau formarea profesională.
-